

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 19. juni 2020

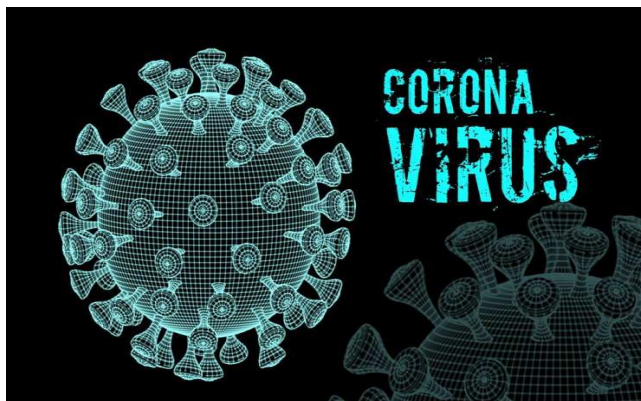
J.nr. 2015-96-lmj

Indberetning nr. 3/2020

Emner:

- *Fortsat ingen COVID-19 smittede på Færøerne.*
- *Politiske tiltag under COVID-19.*
- *Flere lovforslag har været til behandling i Lagtinget, og bl.a. Politi- og PET-lovene er nu vedtaget.*
- *Den nuværende landsstyrekoalition står til at miste sit flertal.*
- *Færinger skal fremover vænne sig til, at telekommunikation i fremtiden er en del af sikkerhedspolitikken, meddeler lagmanden i en pressemeddelelse.*
- *Landsstyremedlem for udenrigsanliggender, Jenis av Rana (Miðflokkurin), er kritisk over for nogle af DIIS-rapportens anbefalinger i forhold til en arktisk strategi inden for rigsfællesskabet.*
- *Den aktuelle økonomiske udvikling på Færøerne.*
- *Lovgivning, der skal beskytte politifolk mod overfald, er sat ud af kraft på Færøerne.*
- *Færøernes Politi standser efterforskningen af mulig skattesvig i P/F Betri (tidligere EIK Banki).*
- *Landsstyret har udnævnt to nye repræsentationschefer.*

Fortsat ingen COVID-19 smittede på Færøerne

Siden det første tilfælde af COVID-19 blev konstateret på Færøerne den 4. marts 2020 er i alt 187 personer testet positive. Sidste positive test forelå den 22. april 2020, og den sidst smittede person blev erklæret rask den 9. maj 2020.

Som det fremgik af Indberetning 2/2020 ligger der en stram inddæmning- og afbødningsstrategi bag denne succes. Der er indtil dags dato blevet tester over 11.000 per-

soner på Færøerne, svarende til ca. 21 pct. af befolkningen.

En kortlægning over de COVID-19 smittede personer på Færøerne viser, at det meste af smitten kan spores tilbage til blot tre personer - ”superspredere”. På få døgn i marts måned gik Færøerne fra at have ingen smittede til at have flere end 700 personer i karantæne. Kurven var så stejl, at Færøerne var et af de hårdest ramte områder i Europa målt på antal bekræftede smittede pr. indbygger. Det skal dog tilføjes, at Færøerne hele tiden har testet alle personer, der har udvist de mindste tegn på COVID-19.

Samtlige smittede og deres nære kontakter er gennem landslæge-institutionen på Færøerne blevet registreret, og det er disse indsamlede data, som forskere nu har brugt for at kunne kortlægge smittevejen ind i samfundet. Det viser sig, at de tre ”superspredere” samlet set stod for 92 efterfølgende smittetilfælde, svarende til næsten to tredjedele af dem, der er blevet smittet på Færøerne.

Politiske tiltag under COVID-19

I takt med at smittestykket er faldet, har man fra politisk side valgt at åbne samfundet mere og mere op, således at der i dag kun er få begrænsninger:

- Der afholdes ikke musikfestivaler og sommerstævner – foreløbig gældende til 31. august 2020, hvilket også vil få betydning for den årlige Olai-fest, som finder sted i forbindelse med Færøernes nationaldag.
- Barer, natklubber med udskænkning bør fortsat lukke kl. 22.00. (Der er dog alene tale om henstilling, idet man ikke i lovgivningen har hjemmel til at indføre regler herom).
- Forsamlinger bør højst udgøre 100 personer.
- Folk bør fortsat holde 1 m afstand, ligesom man påpeger vigtigheden af god håndhygiejne.

I marts og april måned 2020 vedtog Lagtinget hjælpepakke 1 og 2, som er bekræftet nærmere i Indberetning 2/2020. Disse to hjælpepakker skulle være med til at hjælpe erhvervslivet og arbejdsmarkedet igennem den økonomiske krise som følge af COVID-19.

Den 10. juni 2020 blev hjælpepakke 3, som primært skal hjælpe det hårdt ramte turisterhverv, fremsat i Lagtinget. Der lægges op til, at virksomheder inden for turismeerhvervet (hoteller, rejsebureauer, transport, restauranter, oplevelser mv.) kan få refundere en del af de faste udgifter. Endvidere lægges der op til, at Framtaksgrunnur Føroya (Færøernes Erhvervsudviklingsfond) forpligter sig til at anvende 30 mio. kr. i 2020 og 2021 som risikovillig kapital til virksomheder inden for turisme.

Flere lovforslag har været til behandling i Lagtinget

I takt med at Færøerne åbner mere op, har Lagtinget også genoptaget sit arbejde. Lagtinget har behandlet og vedtaget rigslovsindstillinger om ikrafttræden for Færøerne af lov om politiets virksomhed (Politi-loven), lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET-loven) og lov om ændring af forvaltningsloven. Under 2.-behandlingen af både politi- og PET-loven fremførte Tjóðveldi, at lovforslagene ikke burde vedtages, da man i stedet burde arbejde på at overtage Politiet.

Beslutningsforslag om arresten i Mjorkadal

Endvidere er et beslutningsforslag vedr. arresten i Mjorkadal blevet vedtaget. Lagtinget anmoder landsstyret om at undersøge og tage nødvendige skridt til, at forholdene for dem, der bliver varetægtsfængslet eller idømt fængselsstraf, bliver tilfredsstillende. Det skal blandt andet ske ved at arbejde for, at dem der afsoner en fængselsdom på Færøerne, får nødvendige tilbud og ved, at myndigheden på stedet får mulighed for at tilrettelægge et forløb, der muliggør et tilbud om udslusning i forbindelse med løsladelse. Endelig skal spørgsmålet om at bygge en ny arrest- og fængselsbygning på Færøerne drøftes, og der skal fremsættes nødvendigt lovforslag i denne forbindelse.

Forslag om ændring af den færøske styrelsesordning

Som omtalt i Indberetning 2/2020 havde Lagtingsmedlemmerne Ingilín Strøm (Javnaðarflokkurin) og Hervør Pálsdóttir (Tjóðveldi) fremlagt et forslag til ændring af den færøske styrelsesordning (Stýrisskipan Føroya). Forslaget indeholdt sproglige ændringer, således at kvinder og mænd ligestilles i forhold til benævnelser. Blandt andet foreslås det, at ”lagtingsmand” ændres til ”lagtingsfolk”, og ”embedsmand” ændres til ”embedsfolk”. Lovforslaget faldt i forbindelse med 2.-behandlingen, hvor 11 stemte for, 13 stemte imod og ingen stemte blankt.

Beslutningsforslag om udlændinges ret til at opkøbe jord og ejendom på Færøerne

Lagtingsmedlemmerne fra Tjóðveldi fremsatte i foråret et beslutningsforslag om, at Lagtinget skulle anmode landsstyret om at vedtage en lov, som forhindrer udlændinge i at opkøbe jord og ejendom på Færøerne. Baggrunden for forslaget er, at Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin ikke ønsker, at udlændinge uhindret kan opkøbe jord og ejendom på Færøerne. Interessen fra udlændinge i at erhverve fast ejendom på Færøerne er stigende. De to partier forventer, at interessen bliver større de kommende år, især i en situation, hvor renten er negativ, og det koster penge at have formue placeret i banken. De to partier peger på, at der i øjeblikket ikke er noget til hinder for, at fx en virksomhed opkøber et stort stykke jord, eller størstedelen af husene i en lille bygd, eller en ø. Endvidere kan udlændingene tjene penge på at udleje deres ejendom på Færøerne. De to partier henviser endvidere til, at der i mange andre lande er en grænse for, hvad udlændinge kan købe af jord og fast ejendom. En lov skal bruges mod de personer, som ønsker at opkøbe jord eller ejendom på Færøerne uden, at de selv har tilknytning til Færøerne.

Under sagens behandling kom det frem, at flere bygder har oplevet, at udlændinge køber flere huse i samme bygd. Landsstyrekoalitionen og Framsókn mener ikke, at man skal forhindre udlændinge, hverken private eller firmaer, i at opkøbe jord og ejendom på Færøerne, og henviser i den forbindelse til, at færinger kan købe fast ejendom i udlandet. Lagmanden vil ikke afvise, at der måske til efteråret eller til næste år kommer et lovforslag, som begrænser muligheden for at købe fast ejendom på Færøerne. Beslutningsforslaget faldt ved 2.-behandlingen med 10 stemmer for og 16 imod.

Ændring af lagtingslov om restaurationsvirksomhed

Lagtinget behandler aktuelt et lovforslag fra landsstyret om at indsætte en tidsbegrænset hjemmel i restaurationsloven til landsstyremanden for miljø og erhvervsanliggender til at lukke restaurationer og udskænkingssteder på grund af COVID-19. Baggrunden for forslaget er, at man ønsker at have en hjemmel til at kunne regulere mad- og udskænkingssteders åbningstider, såfremt det viser sig nødvendigt pga. COVID-19. Nu hvor Færøerne den 15. juni 2020 genåbnede for turister, øges risikoen for flere tilfælde af COVID-19.

Under 1.-behandlingen blev det fremhævet, at både embedsværket inden for Landsstyreområdet for Miljø- og Erhvervsanliggender, Lagmandskontorets lovafdeling og Lagtingets administration mener, at en sådan regulering bør finde sted i epidemiloven, når formålet er at forhindre smittespredning på Færøerne, og ikke i restaurationsloven. Sagsområdet vedrørende smitsomme sygdomme er et dansk ansvarsområde. Lagtingets administration nåede dog frem til, at Lagtinget ikke skulle stemme om afvisning af lovforslaget som stridende mod den færøske styrelseslov, og forslaget er derfor nu under behandling i Erhvervsudvalget.

Under 1.-behandlingen af lovforslaget stod det klart, at mange af lagtingsmedlemmerne ikke bakker op om lovforslaget, herunder medlemmer fra partier i landsstyrekoalitionen. Generelt er holdningen blandt Lagtingets medlemmer, at tiltag i forhold til COVID-19 hidtil har fungeret tilfredsstillende ved, at landsstyret er kommet med henstillinger og opfordringer. Et flertal ønsker således ikke at lovregulere området.

Lovforslag trækkes tilbage

De forskellige partier i Lagtinget har besluttet at udsætte flere af lovforslagene til næste lagtingssamling, som starter den 29. juli 2020. Det er således forventet, at Lagtinget i løbet af denne eller kommende uge vil gå på sommerferie og kun vil blive indkaldt, såfremt hastelovgivning, fx i forbindelse med COVID-19, skal vedtages.

Den nuværende landsstyrekoalition står til at miste sit flertal

Spyr.fo foretog den 29. maj 2020 en meningsmåling for Portal.fo¹, hvoraf det fremgår, at den nuværende landsstyrekoalition (Sambandsflokkurin, Fólkaflokkurin og Miðflokkurin) mister sit flertal til oppositionspartierne, som opnår 53 pct. af stemmerne, svarende til 17 ud af Lagtingets 33 mandater.

Javnaðarflokkurin opnår den største fremgang på 4,9 procentpoint og får ni mandater, som er to flere, end i de har i dag. Framsókn står til at gå frem med 1,4 procentpoint, hvorimod Sjálvstýri står til at miste deres plads i Lagtinget. Tjóðveldi står til at beholde deres seks mandater.

Fólkaflokkurin og Sambandsflokkurin står til at miste henholdsvis 1,6 og 1,0 procentpoint, men beholder deres henholdsvis otte og syv mandater. Miðflokkurin står til at miste et af deres to mandater.

Det fremgår endvidere af meningsmålingen, at ud af de syv landsstyremedlemmer, er det kun lagmand Bárður á Steig Nielsen (Sambandsflokkurin), som, de adspurgte mener, klarer sig over middel. Landsstyremedlem for sundhed, Kaj Leo Holm Johannessen (Sambandsflokkurin), opnår karakteren middel. Hvorimod de øvrige fem landsstyremedlemmer alle opnår karakteren under middel. Landsstyremedlemmet for sociale anliggender, Elsebth Mercedes (Fólkaflokkurin) ligger på en sidsteplads sammen med landsstyremedlem i udenrigs- og erhvervsanliggende Jenis av Rana (Miðflokkurin), som begge opnår 2,6 point.

¹ 500 personer deltog i meningsmålingen. Usikkerheden er oplyst til at være mellem 1,3 og 3,9 procentpoint.

Det er stadigvæk den tidligere lagmand Aksel V. Johannesen (Javnaðarflokkurin), som flest af de adspurgte ønsker som lagmand. Hele 33,4 pct. peger på Aksel V. Johannesen som kommende lagmand, hvor den nuværende lagmand opnår 28,6 pct.

Lagtingsvalget sept. 2015 og aug. 2019, samt de to seneste meningsmålinger, pct.

Antal mandater i parentes.

Parti	Lagtingsvalget Sept. 2015	Lagtingsvalget Aug. 2019	Spyr.fo Nov. 2019	Spyr.fo Maj 2020
Fólkaflokkurin	18,9 (6)	24,5 (8)	24,0 (8)	22,9 (8)
Sambandsflokkurin	18,7 (6)	20,3 (7)	20,8 (7)	19,4 (7)
Javnaðarflokkurin	25,1 (8)	22,1 (7)	23,5 (8)	27,1 (9)
Sjálvstýri	4,0 (2)	3,4 (1)	2,7 (0)	2,1 (0)
Tjóðveldi	20,7 (7)	18,1 (6)	18,8 (6)	18,2 (6)
Miðflokkurin	5,5 (2)	5,4 (2)	4,9 (2)	4,3 (1)
Framsókn	6,9 (2)	4,6 (2)	5,3 (2)	6,0 (2)
Framtakið		0,9 (-)		
Føroyaflokkurin		0,5 (-)		
I alt	100 (33)	100 (33)	100 (33)	100 (33)

Færinger skal fremover vænne sig til, at telekommunikation i fremtiden er en del af sikkerhedspolitikken

Den 13. maj 2020 udsendte lagmand Bárður á Steig Nielsen (Sambandsflokkurin) en pressemeddelelse, hvori han gør det klart, at færinger fremover skal vænne sig til, at telekommunikation i fremtiden er en del af sikkerhedspolitikken. Det betyder, at infrastrukturen på teleområdet i større udstrækning bliver koblet til sikkerheds- og forsvarsområdet. Ligeledes bør det overvejes at udarbejde lovgivning, som skal sikre, at de virksomheder, som får adgang til den færøske teleinfrastruktur, er udbydere, som man kan føle sig trygge ved. Endelig oplyste lagmanden, at idet teleområdet er et overtaget område, har han været i tæt dialog med den danske statsminister om en ny tværgående lovgivning.

Efterfølgende er der kommet forskellige reaktioner på lagmandens udmelding, og umiddelbart forekommer det usikkert, om lagmanden kan finde opbakning inden for landsstyrekoalitionen til, at der udarbejdes en ny tværgående (evt. dansk) lovgivning. Det gælder også internt i hans eget parti, hvor de sociale medier afdækker, at der kan være manglende opbakning.

Således oplyste formanden for Lagtingets Udlandsudvalg, Bill Justinussen (Miðflokkurin), at han på ingen måde kan acceptere, at lagmanden ikke har rådført sig med Lagtingets Udlandsudvalg, inden han overlader et så vigtigt sagsområde til den danske regering. Lagmanden mener derimod ikke, at der er tale om nogen sag overhovedet, hvilket er baggrunden for, at han ikke på nuværende tidspunkt har inddraget Udlandsudvalget. Både lagmanden og landsstyremanden for udenrigsanliggende Jenis av Rana har efterfølgende været indkaldt til samråd i Lagtingets Udenrigsudvalg.

I en radiodebat, hvor både lagmanden og Høgni Hoydal (formand for Tjóðveldi) deltog, stod det klart, at Høgni Hoydal er meget kritisk over for lagmandens udmelding. Han mener, at lagmanden nu har givet Danmark det fulde ansvar for teleområdet, som ellers er et overtaget sagsområde. Herudover at det er åbenlyst, at den øgede politiske interesse for Arktis gør Danmark bange for at "miste" Færøerne og Grønland, og derfor er Danmark i gang med at tilbagekalde overtagne sagsområder. Lagmanden gjorde det klart, at da der er dele af området, som er sikkerhedspolitisk, og Færøerne indgår i et rigsfællesskab, så vil der være behov for en dansk lov. Ligeledes gjorde lagmanden det klart, at det ikke handler om specifikke lande eller teleselskaber. Det handler om, at færinger skal kunne føle sig trygge og have kontrol over egen kritisk teleinfrastruktur.

Landsstyremanden for finansanliggender, Jørgen Niclasen (formand for Fólkaflokkurin), tager ligeledes afstand fra lagmanden håndtering af sagen. I et interview med Kringvarp Føroya (Færøernes radio- og tv) udtaler Jørgen Niclasen, at selvfølgelig skal Færøerne have regler i forhold til telekommunikation, men lagmanden bør gøre det klart for danskerne, at det er færingerne, som fastsætter reglerne og ikke danskerne. Ansvar og konsekvenserne heraf er alene færøsk. Det kan ikke komme på tale, at andre skal afgøre, hvilket telefonnet, der skal være på Færøerne, udtaler Jørgen Niclasen. Der er ikke tale om sikkerhedspolitik. Jørgen Niclasen forventer dog, at man i landsstyret vil nå til enighed; det er mest et spørgsmål om temperament. Han ville selv have givet danskerne klar besked med det samme, hvor lagmanden har valgt dialog.

Folketingsmedlem Sjúrdur Skaale (Javnaðarflokkurin) har i et indlæg på de sociale medier taget afstand fra Høgni Hoydal og Jørgen Niclasens måde at håndtere sagen på. Sjúrdur Skaale mener ikke, at det drejer sig om Danmark mod Færøerne. Det drejer sig om Færøerne ift. den vestlige del af verden – om Færøerne og NATO. Det handler om, at færingerne selv tager ansvar. Det betyder ikke, at telekommunikationsområdet bliver flyttet tilbage til Danmark, men at færinger, med en lagtingslov, og i samarbejde med Danmark, tager stilling til det, som NATO anbefaler. Sjúrdur Skaale mener, at det er NATO, som beskytter Færøerne, og derfor må færinger også føle ansvar og indgå i fælles regler. Det havde færinger også været nødt til, hvis Færøerne havde været en selvstændig stat.

Endelig er det kommet frem, at Føroya Tele, som skal levere nyt kommunikationssystem til Politiet på Færøerne, på baggrund af en bekendtgørelse dateret 5. november 2019 ikke længere kan anvende Huawei som underleverandør, men i stedet må anvende svenske Ericsson. Baggrunden er, at Huawei er på den amerikanske "Entity List", hvorfor selskabet ikke kan opnå de licenser, der kræves.

Landsstyremedlem for udenrigsanliggender, Jenis av Rana (Miðflokkurin), er kritisk over for nogle af DIIS-rapportens anbefalinger i forhold til en arktisk strategi inden for rigsfællesskabet I forbindelse med at Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) har afgivet en rapport om "Nye sikkerhedspolitiske dynamikker i Arktis"², har landsstyremedlemmet for udenrigsanliggender, Jenis av Rana (Miðflokkurin) udtalt sig kritisk i forhold til nogle af rapportens anbefalinger.

Således deltog både Jenis av Rana og MF Sjúrdur Skaale (Javnaðarflokkurin), der er formand for Folketingets Arktiske Delegation, i et debatprogram i den færøske radio (Kringvarp Føroya), hvor

² Rapporten som er på dansk kan læses her: https://pure.diis.dk/ws/files/3502260/Nye_sikkerhedspolitiske_dynamikker_i_Arktis_2_DIIS_rapport_2020.pdf

Jenis av Rana blandt andet fremhævede, at forskerne bag rapporten anvendte formuleringer, som man normalt hører fra danske politikere og embedsmænd, fx ”ægte medinddragelse og medindflydelse”. Jenis av Rana efterlyser reel handling bag ordene.

Ligeledes er Jenis av Rana kritisk over for rapportens anbefaling nr. 5 om, at ”styrke dialogen om at opstille fælles røde linjer internt i rigsfællesskabet mht. udenlandske investeringer i Arktis og Nordatlanten”, idet han mener, at der er et modsætningsforhold i at styrke dialogen og opsætte røde linjer. Han fremhæver, at røde linjer er det samme som at give Danmark vetoret. Jenis av Rana mener, at dialog og ikke røde linjer er løsningen. Jenis av Rana benyttede dog også anledningen til at rose den regering, hvor han blandt andet fremhævede, at han har store forventninger til udenrigsministeren, som ser ud til at ville mere end blot ord.

Den aktuelle økonomiske udvikling på Færøerne

Selv om den færøske økonomi har været i stærk fremgang siden 2013, og landsregnskabet for 2019, som netop er afleveret til Lagtinget, viser et overskud på 532,4 mio. kr. mod budgetteret 203,3 mio. kr., har situationen med COVID-19 allerede påvirket den færøske økonomi. Landskassen forventes at få et underskud på 800 mio. kr. i 2020 og et noget mindre underskud i 2021, hvilket har medført, at det færøske landsstyre midt i maj måned optog et lån på knap 3 mia. kr. Næsten halvdelen af beløbet er anvendt på at betale et gammelt lån tilbage, som forfaldt den 11. juni 2020. De resterende 1,6 mia. kr. skal anvendes til at finansiere det forventede underskud i 2020 og 2021. Landskassens samlede gæld udgør nu 5,3 mia. kr., hvoraf nettogælden udgør 0,8 mia. kr. svarende til ca. 4 pct. af BNP.

Import og eksport april 2020

Corona-krisen har sat sit tydelige præg på den færøske import og eksport. Importen er faldet fra 637 mio. kr. i april 2019 til 493 mio. kr. i april 2020, svarende til et fald på 23 pct. Ligeledes oplevede man et fald på 230 mio. kr. i eksporten, hvis man sammenligner april 2019 med april 2020, svarende til 33 pct.

Færøernes eksport, mio. kr.

	April 2019	April 2020	Forskel mio. kr.	Forskel i pct.
Torsk	69	70	1	2
Sej	19	16	-4	-20
Kuller	14	11	-4	-25
Makrel	53	8	-45	-85
Sild	29	4	-24	-85
Blåvilling	13	12	0	-3
Hellefisk	6	10	4	60
Laks	330	263	-68	-21
Fiskeprodukter	35	3	-32	-92
Andre fisk	56	42	-14	-25
Andre varer	71	28	-43	-61
I alt	696	466	-230	-33

Eksport af laks til Kina

Lakseeksporten fra Færøerne til Kina har været hårdt ramt af corona-krisen. Den 29. januar 2020 lukkede Kina således for al import af laks fra blandt andet Færøerne og Norge, og der blev først åbnet op igen fra midt i marts måned. Færøernes eksport af laks til Kina udgjorde i 2019 ca. 700 mio. kr., svarende til knap 18 pct. af den samlede lakseeksport, hvor andelen for 1. kvartal 2020 er faldet til lidt over 7 pct.

Efter at ca. 70 personer på et fødevarermarked i Beijing-området for nyligt er blevet testet positive for COVID-19, har de kinesiske myndigheder igen valgt at lukke for import af laks fra blandt andet Norge og Færøerne. Forbuddet mod import af laks rammer de færøske og norske lakseproducenter hårdt. Den norske regering har afvist, at den norske laks skulle været smittet med COVID-19.

Regin Jacobsen, direktør for Bakkafrost, oplyser, at nedlukningen for importen rammer de færøske lakseproducenter meget hårdt, og at den nuværende situation er særdeles uheldigt. Han oplyser, at de kinesiske myndigheder blandt andet kræver dokumentation for, at fisken ikke er smittet med COVID-19, hvilket Bakkafrost er i gang med at fremskaffe fra blandt andet Heilsufrøðiliga Starsvstovan (Fødevarestyrelsen). Regin Jacobsen regner dog ikke med, at dokumentationen vil være nok til, at Bakkafrost igen får lov til at sælge laks til Kina, og han forventer, at det bliver nødvendigt med politisk indgriben for at få åbnet op for eksport til Kina igen. Bakkafrost kom ud af første kvartal 2020 med et underskud på 148 mio. kr.

Turismen

Da lagmand Bárður á Steig Nielsen (Sambandsflokkurin) den 12. marts 2020 meddelte, at Færøerne måtte lukke væsentligt ned på grund af corona-pandemien, medførte dette blandt andet, at flytrafikken til/fra Færøerne blev stærkt begrænset. Dette har haft stor indflydelse på turistindustrien på Færøerne, som inden corona-krisen var i stor vækst. Beskæftigelsen inden for branchen steg fra 384 personer i 2011 til 715 i 2019, og indtægten fra branchen i 2019 udgjorde 784 mio. Inden corona-krisen forventede man, at denne indtægt ville stige til 1,5 mia. kr. frem til 2025.

Deloitte har, efter anmodning fra Betri Bank, afgivet en rapport, der viser, at nedgangen inden for turistbranchen på Færøerne som følge af corona-krisen er voldsom. Ifølge rapporten kan man forvente, at bookingerne på hotellerne vil være mellem 80-90 pct. mindre resten af 2020, og at nedgangen vil medføre, at BNP bliver mellem 400-800 mio. mindre i 2020. Hvorvidt de hjælpepakker, der er iværksat fra politisk side, vil være nok til at hjælpe branchen, er ifølge rapporten uvist.

Det færøske flyselskab, Atlantic Airways, er også hårdt ramt af corona-krisen og har som følge heraf afskediget 45 stewardesser samt 19 piloter. Inden afskedigelsen var der ansat 30 piloter og 80 stewardesser i selskabet.

Antal rejsende via Vága Lufthavn er faldet fra 40.474 i maj 2019 til 3.273 i maj 2020, hvilket blandt andet har medført, at 20 ansatte i lufthavnen er blevet afskediget. Afskedigelserne hos henholdsvis Atlantic Airways og i lufthavnen rammer øen Vágar særdeles hårdt, idet de fleste af dem, der er blevet afskediget, har bopæl på øen.

Den 10. juni 2020 meddelte lagmanden, at det fra den 15. juni vil være muligt, at rejse mellem Danmark, Grønland, Island, Norge og Tyskland, uden at man skal i 14 dages karantæne efter ankomst til Færøerne. Alle turister skal dog dokumentere ved en attest, at de er testet negativ for COVID-19. Personer med bopæl på Færøerne behøver ikke lade sig teste, hvis de rejser ind fra et af ovennævnte fem lande. Fra og med den 27. juni 2020 ændres reglerne, således at alle personer fra 12 år, der kommer til Færøerne med skib eller fly, skal testes ved ankomst. Dette gælder også for personer med bopæl på Færøerne.

Dette har haft en positiv virkning på turistbranchen. Bl.a. har Primo Tours i Danmark og Atlantic Airways indgået aftale om et rejseprogram til Færøerne, hvor den første afgang vil være fra Danmark d. 28. juni, og derefter er det planen, at sende to fly af sted om ugen hele sommeren. Atlantic Airways har også meddelt, at de har fået flere bookinger, efter lagmandens tale den 10. juni, og fra den 15. juni har Atlantic Airways genoptaget daglige flyvninger mellem Færøerne og København, ligesom selskabet nu også flyver til Island. SAS har også genoptaget flyvninger mellem Færøerne og København.

Lovgivning, der skal beskytte politifolk mod overfald, er sat ud af kraft på Færøerne

I to straffesager er de tiltalte ikke blevet dømt for overtrædelse af straffelovens §119, stk. 1, der har til formål at beskytte offentlig ansatte, herunder politifolk, mod vold eller trusler om vold. Baggrunden er, at et enkelt udeladt ord i en oversættelse af bestemmelsen fra dansk til færøsk har medført, at dommeren ikke vil anvende den pågældende bestemmelse. Begge sager er nu anket til Landsretten. Selv om sagsområdet strafferet blev overtaget for flere år siden, har den færøske straffelov kun foreligget i en dansk udgave. Det er denne udgave, som man nu er i gang med at få oversat til færøsk. Dr er i den forbindelse opstået en tvivl om anvendelse af bestemmelsen i §119, stk. 1, fordi ordet ”øver” er udeladt i den færøske oversættelse.

Færøernes Politi standser efterforskningen af mulig skattesvig i P/F Betri (tidligere EIK Banki)

Som det blandt andet fremgik af Indberetning nr. 1/2018 og nr. 5/2017, medførte en juridisk undersøgelse af de færøske skattemyndigheders håndtering af sagsbehandlingen af et af Eik Bank (nu Betri Bank) ansøgt skattefradrag til en værdi af 90 mio. kr., at de færøske skattemyndigheder valgte at politianmelde Betri Bank.

Efter lang tids undersøgelse, hvor SØIK (Særlig Økonomisk og International Kriminalitet) sammen med politiet på Færøerne har skullet vurdere, om der er grundlag for at rejse tiltale mod banken for skatteunddragelse, er sagen nu afsluttet ved, at Færøerne Politi har besluttet at standse efterforskningen i sagen. I politiets afgørelse er der lagt vægt på, at det ikke med den sikkerhed, som kræves i en straffesag, kan fastslås, at P/F Betri har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med indgivelse af selvangivelsen for 2011 eller ved de to efterfølgende skatteansættelser i 2015 og 2017. Efter anklagemyndighedens opfattelse havde P/F Betri ikke pligt til at underrette skattemyndighederne om, at der fandtes forskellige skatteretlige vurderinger fra henholdsvis færøske og danske revisionsfirmaer.

Landsstyret har udnævnt to nye færøske repræsentationschefer

Halla Nolsø Poulsen

Kate Sanderson

Det blev Kate Sanderson og Halla Nolsø Poulsen, som blev udnævnt til nye færøske repræsentationschefer i henholdsvis London og Reykjavík. Kate Sanderson, som tiltræder den 1. februar 2021, er 59 år og har arbejdet for den færøske centraladministration i mange år, ligesom hun i perioden fra 2012 til 2018 var færøsk repræsentant i Bruxelles. Halla Nolsø Poulsen, som er 42 år, kommer fra en stilling i landsstyreområdet for udenrigsanliggender og tiltræder sin stilling i Island den 1. september 2020.

Med venlig hilsen

Lene Moyell Johansen